ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K
J M É N E M R E P U B L I K Y

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Radmily Baďurové a soudkyň JUDr. Šárky Žmolilové a Mgr. Šárky Bokůvkové v právní věci žalobce nezl. **AB**, nar. xxx, bytem xxx, zastoupeného otcem Stanislavem S., nar. xxx, bytem xxx, zastoupeného Mgr. Alicjí Kellerberg Klimeš, LL.M., advokátkou se sídlem U Stromovky 9/1481, Havířov-Město, proti žalované **DiaGET s.r.o.,** IČO 25907221, se sídlem Životická 1497/6i, Havířov-Prostřední Suchá, zastoupené Mgr. Petrem Kaustou, advokátem se sídlem Čs. legií 1719/5, Ostrava-Moravská Ostrava, za účasti vedlejšího účastníka Kooperativy pojišťovny, a.s., Vienna Insurance Group, IČO 47116617, se sídlem Pobřežní 665/21, Praha 8, **o náhradu nemajetkové újmy ve výši 12.000.000 Kč,** o odvolání nezl. žalobce a vedlejšího účastníka do rozsudku Okresního soudu v Karviné – pobočka v Havířově ze dne 23. 12. 2016, č. j. 130 C 71/2016 - 152,

t a k t o :

I. Rozsudek okresního soudu se v napadené části

- pokud jím byla v odstavci I. výroku přiznána nemajetková újma ve výši 300.000 Kč a dále v odstavci II. výroku **potvrzuje,**

- v další napadené části odstavce I. výroku, pokud jím byla přiznána nemajetková újma ve výši 1.200.000 Kč, se **mění** tak, že se žaloba v tomto rozsahu **zamítá.**

II. Žalovaná a vedlejší účastník **jsou povinni zaplatit** společně a nerozdílně státu na nákladech řízení žalobce 20.183 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí na účet Okresního soudu v Karviné.

III. Žalovaná a vedlejší účastník **jsou povinni zaplatit** společně a nerozdílně státu plné náklady odvolacího řízení žalobce v částce, která bude vyčíslena v samostatném usnesení, a to do tří dnů od právní moci tohoto samostatného usnesení na účet Okresního soudu v Karviné.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem okresní soud zavázal žalovanou zaplatit nezl. žalobci náhradu nemajetkové újmy za duševní útrapy ve výši 3.000.000 Kč do jednoho měsíce od právní moci rozsudku (odst. I. výroku). Žalobu co do požadavku nezl. žalobce na náhradu nemajetkové újmy za duševní útrapy ve výši 9.000.000 Kč zamítl (odst. II. výroku). V odstavcích III. a IV. výroku pak rozhodl o nákladech řízení tak, že žalované právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal, a vyslovil, že ve vztahu mezi žalobcem a vedlejším účastníkem žádný z nich nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Okresní soud vyšel ze zjištění, že v době, kdy nezl. žalobce téměř dovršil xxx. rok svého věku, podstoupila jeho matka ve věku xxx let, která v té době byla v 25. týdnu gravidity, na doporučení svého gynekologa ve zdravotnickém zařízení provozovaném žalovanou preventivní vyšetření na zjištění těhotenské cukrovky, tzv. glukózo - toleranční test. Nedbalostním jednáním zdravotní sestry žalované byl matce žalobce na místo glukózového roztoku podán jedovatý Chlumského roztok, který vypila a na následky toho po návratu domů umřela. Zdravotní sestra zaměstnaná u žalované byla odsouzena pro přečin usmrcení z nedbalosti a byl jí uložen trest odnětí svobody v trvání jednoho roku nepodmíněně a čtyřletý trest zákazu výkonu povolání souvisejícího s péčí o zdraví lidí. Jak trestní soud v nalézacím řízení, tak odvolací soud posoudili jednání zdravotní sestry jako jednání zaviněné formou vědomé nedbalosti hraničící s hrubou nedbalostí. Zdravotní sestra byla u žalované zaměstnána na základě pracovní smlouvy. V době úmrtí matky byl nezl. žalobce předškolák, brzy měl oslavit šesté narozeniny, byl zvyklý po celou dobu svého života trávit všechen svůj volný čas s matkou. Matka mu poskytovala celodenní péči a připravovala ho na školní docházku. Rodiče nezl. žalobce měli rozdělené role, otec pracoval a živil rodinu, matka se starala o dítě a o domácnost, rodina nežila společenským životem a nezl. žalobce nikdy nespal mimo domov.

Na základě takto zjištěného skutkového stavu dospěl okresní soud k závěru, že žaloba nezl. žalobce je částečně důvodná. Nárok nezl. žalobce soud po právní stránce posoudil dle ust. § 2959 občanského zákoníku a aplikoval platnou judikaturu. Okresní soud zdůraznil, že případná morální satisfakce spočívající ve formálních písemných omluvách prostřednictvím právního zástupce žalované či samotné odsouzení zdravotní sestry, nehrají ve vztahu k nezl. žalobci s ohledem na jeho rozumové schopnosti odpovídající jeho věku, žádnou roli ani v případě, že by se o tom od svého otce, příbuzných či jiných osob dozvěděl. Navíc samotný postoj žalované ke způsobené újmě vyhodnotil okresní soud přinejmenším jako vlažný. Okresní soud poukázal v této souvislosti na to, že ztrátu matky objektivně peněžitou náhradou odčinit nelze. To platí tím spíše, jde-li o vztah matky a syna zcela funkční a harmonický a tím spíše, nemuselo-li k této ztrátě vůbec dojít, jako je tomu v daném případě. Dle názoru soudu jde o to nejintenzivnější pouto, jaké může mezi dvěma lidmi existovat. Z pohledu dítěte pak o tu nejhorší ztrátu, jakou může v této fázi života zažít. Při úvaze o výši relutární náhrady přihlédl okresní soud ke všem zjištěným okolnostem. Pro srovnání vyšel zejména z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 12. 4. 2016 sp. zn. 4 Tdo 1402/2015 a za základ své úvahy vzal částku 500.000 Kč. Jako další vodítko soud použil i výši peněžitých náhrad, které byly žalovanou prostřednictvím vedlejšího účastníka vyplaceny dobrovolně, a dospěl k závěru, že adekvátní náhrada nemajetkové újmy odpovídá částce 3.000.000 Kč. Tato částka by měla plně vyvážit duševní útrapy nezl. žalobce a současně odpovídá i pravidlům slušnosti, když představuje dvojnásobek peněžité náhrady vyplacené otci žalobce a výrazně přesahuje částku vyplacenou dohromady rodičům matky a jejím sestrám.

Zásadní zpřísňující okolnost pro navýšení základní částky peněžité náhrady ve výši 500.000 Kč pak okresní soud spatřoval v osobě škůdce/odpovědné osoby a v životní situaci, při níž k usmrcení matky nezl. žalobce došlo. Přihlédl k tomu, že matka byla žalobci každodenní oporou, společně se připravovali na školní docházku. Zbytečnou, hloupou a ledabylou chybou zaměstnankyně žalované byli oba o další společné zážitky připraveni. Poprvé do školy šel žalobce bez matky, navíc v době, kdy její ztrátu musel ještě pociťovat velice intenzivně. Bez ní se musel potýkat s novými školními povinnostmi, vypořádat se se vším novým, co ho ve škole potkalo.

Pokud se jedná o žalovanou, tak žalovaná je finančně zdatná natolik, že náhrada nemajetkové újmy v přiznané výši by ji existenčně neměla ohrozit. Ve vztahu k míře spoluzavinění matky žalobce, okresní soud uvedl, že tato nebyla v řízení tvrzena a nevyplynula ani z provedených důkazů. Polemika o tom, zda matka žalobce byla či nebyla zdravotní sestrou žalovaného poučena o povinnosti vyčkat v čekárně na další odběr krve po dvou hodinách od požití roztoku, není v tomto směru na místě. Ostatně toto tvrzení zdravotní sestry bylo vyvráceno již v trestním řízení. Nadto byl okresní soud toho názoru, že ani případné spoluzavinění matky žalobce (kterým se soud v tomto řízení nezabýval), by nemělo na nárok žalobce, resp. jeho výši, vliv. Zkoumat případné spoluzavinění poškozené osoby je na místě tehdy, jde-li o nárok samotného poškozeného, nikoli nárok třetí osoby – pozůstalého. Dále okresní soud zohlednil jako zpřísňující skutečnost, že k usmrcení matky žalobce došlo ve zdravotnickém zařízení žalované při obvyklém vyšetření, které sebou za běžného chodu věcí nenese žádná rizika pro zdraví pacienta, lépe řečeno vyšetřované osoby, neboť matka nezl. žalobce byla zdravá. Nešlo o žádný faktický zákrok nebo operaci, s níž je vždy spojeno menší či větší riziko podle druhu zákroku, ale ve skutečnosti o naprosto banální vyšetření, u něhož se všeobecně

nepředpokládá žádné poškození zdraví, natož trvalé následky či dokonce smrt. Jediným možným negativním důsledkem může být krátkodobá, přechodná nevolnost. V tomto případě došlo ke zcela mimořádnému, nepředvídatelnému a v negativním slova smyslu překvapivému a brutálnímu zásahu do práva matky žalobce a také jeho nenarozené sestry na život a do žalobcova práva na rodinu.

Proti tomuto rozsudku podali odvolání jak nezl. žalobce, tak se souhlasem žalovaného vedlejší účastník na jeho straně.

Odvolání žalobce směřovalo do odstavce II. výroku, kterým byl jeho nárok na zaplacení další částky ve výši 9.000.000 Kč zamítnut a domáhal se jeho změny tak, aby žalobě bylo i v tomto rozsahu vyhověno. Ve svém odvolání nez. žalobce namítal, že rozsudek okresního soudu neodpovídá zásadám slušnosti a zásadě úplné satisfakce. V době smrti byl žalobce malé dítě, odkázán na péči matky, která byla zdravá a v době smrti těhotná. Nezl. se těšil na sourozence. Lze poukázat na to, že matka žalobce se dostavila na krátké vyšetření, při kterém došlo k celé řadě pochybení, i zdravotní sestra pracovala zcela mechanicky a tato pochybení pak vedla k úmrtí matky žalobce. Žalobci se pak nedostalo ani morální satisfakce, a to ani v trestním řízení. Pokud se jedná o odvolání vedlejšího účastníka navrhoval, aby rozsudek okresního soudu byl v napadené části odstavce I. výroku potvrzen.

Odvolání vedlejšího účastníka na straně žalovaného směřovalo do odstavce I. výroku, kdy se domáhal jeho změny tak, aby žaloba nad částku 1.500.000 Kč byla zamítnuta. Zdůrazňuje, že dle jejich názoru z rozsudku okresního soudu nevyplývá, jaká kritéria okresní soud použil ve své úvaze pro rozhodnutí o přiměřené satisfakci a v jaké výši. Pokud okresní soud považoval za zpřísňující kritérium duševní útrapy nezl. žalobce, postupoval tak zjevně nesprávně, když duševní útrapy jsou základem nároku na přiznání nemajetkové újmy. Rovněž nesouhlasil s hodnocením okresního soudu, že postoj žalované k morální satisfakci byl vlažný, v tomto směru poukázal na to, že žalovaná opakovaně vyjádřila lítost, za své jednání se omluvila a nabídla mimosoudní odškodnění. Poukázal na to, že na tragické události měly podíl i třetí osoby, zejména pak nemocniční lékárna. Sám vedlejší účastník přihlédl k tomu, že matka nezl. žalobce v době smrti byla těhotná, a proto přiznal nadstandardní újmu. Z těchto důvodů navrhuje, aby rozsudek okresního soudu byl v napadené části odstavce I. výroku změněn tak, že žaloba se zamítá, v odst. II. výroku pak potvrzen.

Žalovaný ve svém vyjádření k odvolání žalobce a vedl. účastníka uvedl, že zcela souhlasí s vyjádřením vedlejšího účastníka a plně odkazuje na jeho odvolací návrh. Rozhodnutí okresního soudu je nepřesvědčivé a je v rozporu s judikaturou. Z rozhodnutí není zřejmé, které okolnosti vedly okresní soud k navýšení nemajetkové újmy a jak tyto okolnosti zohlednil. Nelze souhlasit s tím, že okresní soud jako jedno kritérium považoval osobu škůdce. Pokud se jedná o útrapy, žalovaný zastává názor, že tyto by byly shodné, i kdyby jeho matka zesnula za jiných okolností. Z rozsudku není jasné, proč okresní soud zdůrazňuje preventivně sankční funkci, když v řízení nebylo zjištěno žádné systémové pochybení.

Z podnětu podaného odvolání přezkoumal odvolací soud dle § 206 o. s. ř. rozsudek okresního sodu v napadených částech postupem dle § 212 věta prvá a § 212a odst. 1 a 5 o. s. ř. a dospěl k závěru, že oproti odvolání nezl. žalobce, nelze odvolání vedlejšího účastníka upřít částečnou důvodnost.

Okresní soud při dokazování postupoval v souladu s procesními předpisy, z provedených důkazů vyvodil logická zjištění odpovídající ustanovení § 132 o. s. ř. Z těchto důvodů odvolací soud skutková zjištění okresního soudu jako správná přejímá. Skutkový stav zůstal nezměněn i v odvolacím řízení, když odvolací soud důkazní návrh vedlejšího účastníka výslechem jednatele žalovaného zamítl. Důkaz měl směřovat k zjištění okolnosti poskytnutí morální satisfakce a jako takový měl být učiněn již před okresním soudem. Navíc tento důkaz vzhledem k právnímu posouzení, které odvolací soud zaujal, byl důkazem nadbytečným, i kdyby byl přípustným.

Na správně zjištěný skutkový stav aplikoval okresní soud správné právní ustanovení. Odvolací soud souhlasí částečně i s právním posouzení věci, které okresní soud ve věci zaujal a na které odvolací soud v podrobnostech odkazuje.

Dle § 81 odst. 1 o. z. chráněna je osobnost člověka včetně všech jeho přirozených práv. Každý je povinen ctít svobodné rozhodnutí člověka žít podle svého.

Dle odstavce II. téhož ustanovení ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy.

Dle § 2951 odst. 2 nemajetková újma se odčiní přiměřeným zadostiučiněním. Zadostiučinění musí být poskytnuto v penězích, nezajistí-li jeho jiný způsob skutečné a dostatečně účinné odčinění způsobené újmy.

Dle § 2957 odst. 1 o. z. vznikne-li škůdci povinnost odčinit člověku újmu na jeho přirozeném právu chráněném ustanoveními první části tohoto zákona, nahradí škodu i nemajetkovou újmu, kterou tím způsobil; jako nemajetkovou újmu odčiní i způsobené duševní útrapy.

Dle § 2957 odst. 2 o. z. způsob a výše přiměřeného zadostiučinění musí být určeny tak, aby byly odčiněny i okolnosti zvláštního zřetele hodné. Jimi jsou úmyslné způsobení újmy, zvláště pak způsobení újmy s použitím lsti, pohrůžky, zneužitím závislosti poškozeného na škůdci, násobením účinků zásahu jeho uváděním ve veřejnou známost, nebo v důsledku diskriminace poškozeného se zřetelem na jeho pohlaví, zdravotní stav, etnický původ, víru nebo i jiné obdobně závažné důvody. Vezme se rovněž v úvahu obava poškozeného ze ztráty života nebo vážného poškození zdraví, pokud takovou obavu hrozba nebo jiná příčina vyvolala.

Žalobce se svou žalobou domáhal odškodnění újmy na jeho přirozených právech, konkrétně jeho právu na soukromí, která vznikla v důsledku smrti jeho matky.

Předmětem ochrany podle § 81 o. z. je osobnost každého občana jako individuality, resp. jednotlivé hodnoty tvořící integritu jeho osobnosti v jeho fyzické a psychickomorální jednotě, které občan jako její subjekt ve společnosti realizuje tj. v občanskoprávních vztazích. Ust. § 81 o. z. poskytuje ochranu mimo právo jednotlivce na soukromí.

Právo na soukromí a soukromý život v sobě zahrnuje i právo na vytváření a rozvíjení vztahů s dalšími lidmi. Součástí soukromého života je tedy i rodinný život zahrnující jak citové, morální a sociální vztahy mezi příbuznými, tak i vztahy materiální povahy, mezi které patří i vyživovací povinnost.

Předpokladem vzniku sankce za porušení, popř. již ohrožení osobnostních práv člověka je existence konkrétního zásahu (ke kterému může dojít jednáním či opomenutím) do jeho osobnosti představované některou z jejích složek. Tento zásah musí být shledán jako neoprávněný, tj. jsoucí v rozporu s objektivním právem, a mezi neoprávněným zásahem a újmou musí existovat příčinná souvislost. Odpovědnost za neoprávněný zásah je objektivní, a tudíž stíhá původce zásahu bez ohledu na jeho zavinění.

V posuzovaném případě je prokázáno, že matka nezl. žalobce zemřela v důsledku zanedbání pracovních povinností pracovnicí žalovaného, přičemž se jednalo o takové pochybení, které bylo sankcionováno trestním právem. Takové jednání lze hodnotit jako neoprávněný zásah a je v příčinné souvislosti mezi nastalou újmu na přirozených právech nezl. žalobce a jeho duševními útrapami.

Újma, která jednáním pracovnice žalovaného, za které žalovaný nese odpovědnost, je újmou neodvratitelnou, trvalou a neodčinitelnou. Dopad neoprávněného zásahu bude provázat nezl. žalobce po celý život - v raném dětství, kdy ztratil osobu, která o něho osobně pečovala a poskytovala mu láskyplnou náruč, po dobu školních let, kdy mu matka mohla být nápomocna se školním přípravou a radovat se spolu s ním z jeho školních úspěchů, v době dospívání a následném životě, kdy mu matka mohla být oporou a díky svým životním zkušenostem usnadnit životní rozhodnutí a po založení rodiny vypomoci s výchovou vnuků. O to vše nečekaná smrt jeho matky nezl. žalobce připravila. Nezl. žalobce tak ztratil téměř na počátku svého života jednu z nejbližších bytostí, která člověka v životě provází. Vztah matky a dítěte je jedním z nejtrvanlivějších vztahů, které člověk v životě má. Tento vztah formuje dítě na celý život, proto podíl matky na výchově dítěte je nezastupitelný.

Z výše uvedeného je zřejmé, že morální satisfakce by byla zcela nedostatečná a je na místě přiznat náhradu nemajetkové újmy v penězích. Pokud se jedná o v odvolání rozporovaný závěr okresního soudu ve vztahu k morální satisfakci, odvolací soud tento závěr okresního soudu nesdílí. Z obsahu spisu vyplývá, že žalovaná vyjádřila lítost nad jednáním své pracovnice a poskytla nejen omluvu, ale snažila se poskytnout rovněž nemajetkovou újmu v penězích, kdy veškeří příbuzní nezl. žalobce byli odškodněni mimosoudně. Za této situace se postoj žalované dá jen stěží hodnotit jako vlažný. Rovněž za liché považuje odvolací soud úvahy okresního soudu o tom, že doposud poskytnuté satisfakce včetně řízení trestního nehrají vzhledem k věku žalobce s ohledem na jeho rozumové schopnosti žádnou roli, neboť stejný závěr by se o to víc dal vztáhnout i na nemajetkovou újmu v penězích. Pro úplnost zbývá dodat, že v době rozhodování odvolacího soudu vedlejší účastník uhradil nezl. žalobci nemajetkovou újmu ve výši 1.500.000 Kč.

Náhrada nemajetkové újmy v penězích je upravena v § 2957 o. z. a patří mezi právní normy s neurčitou hypotézou, které přenechávají soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy se

širokého neomezeného okruhu okolností. Již dříve judikatura (viz např. Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2844/14) shrnula základní kritéria, která soudům poskytují vodítka při úvaze o výši relutární náhrady. Tyto kritéria lze shrnout takto: 1) Okolnosti, jež je třeba zkoumat na straně poškozeného, mohou být podle rozvíjející se doktríny zejména a) intenzita vztahu žalobce se zemřelým, b) věk zemřelého a pozůstalých, c) otázka hmotné závislosti pozůstalého na usmrcené osobě, d) případné poskytnutí jiné satisfakce. 2) Okolnosti na straně osoby odpovědné (původce zásahu), jsou a) postoj žalovaného (lítost, náhrada škody, omluva aj.), b) dopad události do duševní sféry původce – fyzické osoby, c) jeho majetkové poměry a d) míra zavinění, ev. míra spoluzavinění usmrcené osoby.

Další upřesňující kritéria pak stanoví § 2957 odst.2 o. z. mezi ně patří úmyslné způsobení újmy, zvláště pak způsobení újmy s použitím lsti, pohrůžky, zneužitím závislosti poškozeného na škůdci, násobením účinků zásahu jeho uváděním ve veřejnou známost, nebo v důsledku diskriminace poškozeného se zřetelem na jeho pohlaví, zdravotní stav, etnický původ, víru nebo i jiné obdobně závažné důvody.

Při úvaze o výši nemajetkové újmy je tak soud povinen vzít do úvahy veškeré okolnosti případu. Vzhledem k tomu, že odpovědnost za neoprávněný zásah je objektivní, může soud míru zavinění, popřípadě spoluzavinění hodnotit pouze jako jedno z kritérií své úvahy o výši přiměřené náhrady. Jinak řečeno míra zavinění a spoluzavinění, jak ostatně vyplývá i § 2957 odst. 2 o. z. patří mezi okolnosti zvláštního zřetele hodné, které mají odraz ve výši relutární náhrady. Je přitom nerozhodné, zda se jedná o přímý nárok poškozené osoby, či nárok osoby třetí, např. pozůstalého, jako je tomu v tomto případě, neboť se hodnotí okolnosti, za kterých k neoprávněnému zásahu došlo. Okresní soud, byť veden nesprávnou úvahou o tom, kdy lze míru spoluzavinění hodnotit, dospěl k správnému závěru, že spoluzavinění matky nezl. žalobce dovodit nelze. V tomto směru odkazuje odvolací soud na odůvodnění napadeného rozsudku.

Při určování výše náhrady nemajetkové újmy v penězích je důležitým aspektem to, aby její výše odrážela obecně sdílené představy o spravedlnosti a slušnosti. Má-li nemajetková újma plnit satisfakční funkci, je nezbytné, aby byla přiměřená, tj. aby s ohledem na všechny okolnosti konkrétního případu vyvážila resp. mírnila nepříznivý následek neoprávněného zásahu, neboť nemajetková újma vzniklá porušením osobnostních práv se v obecném slova smyslu ani nedá odškodnit a rozsah vzniklé nemajetkové újmy nelze exaktně kvantifikovat a vyčíslit. Současně je nutno zohlednit částky přiznaných v jiných srovnatelných řízeních.

Z výše uvedeného je zřejmé, že odvolací námitka nezl. žalobce o tom, že nebyla poskytnuta úplná satisfakce, je zcela nepřípadná.

Pokud se jedná o funkci preventivně-sankční, z doposud provedeného dokazování vyplývá, že se jednalo o ojedinělé pochybení pracovnice žalovaného, která rezignovala na své povinnosti zdravotní sestry při podávání léků a na stanovené ošetřovatelské postupy. Pokud došlo k systémovému selhání, vztahuje se toto pochybení k nemocniční lékárně, která nesprávně Chlumského roztok skladovala a následně vyexpedovala. Odvolací soud proto zastává názor, že při úvaze o výši relutární náhrady v tomto případě není nutné akcentovat právě na tuto

funkci. V této souvislosti nelze přehlédnout, že pracovnice žalovaného byla za své jednání odsouzena. Pro úplnost zbývá dodat, že samotný žalovaný poté, co vyšlo najevo pochybení jeho zdravotní sestry, se snažil její pochybení napravit a poskytnout matce nezl. žalobce první pomoc.

Okresní soud vzal za základ své úvahy o výši relutární náhrady dvě základní kritéria na straně dotčeného nezl. žalobce, a to intenzitu vztahu nezl. žalobce se zemřelou matkou a jejich věk a v neposlední řadě i smrt nenarozeného sourozence, na jehož příchod ho matka připravovala a na kterého se těšil. Na straně původce pak správně akcentoval na okolnosti smrti matky nezl. žalobce, která se v době svého těhotenství dostavila z preventivních důvodů na banální vyšetření, které v důsledku hrubě nedbalého jednání pracovnice žalovaného skončilo zcela jejím nečekaným skonem. S takto stanovenými kritérií odvolací soud zcela souhlasí. Matka nezl. žalobce se v důvěře obrátila na zdravotnické zařízení žádosti o vyšetření, přičemž v daném vztahu, je to právě zdravotnické zařízení, které je vybaveno odbornými znalostmi a které je povinno poskytovat profesionální péči. Pacient jako laik je zcela závislý na doporučení zdravotnického zařízení, když není vybaven potřebnými informacemi. Právě závislost pacienta na zdravotnickém zařízení a hrubá nedbalost zdravotní sestry jsou těmi důvody zvláštního zřetele, které je nutno zohlednit dle § 2957 odst. 2 o. z. ve výši relutarní náhrady.

S přihlédnutím ke všem těmto okolnostem považoval odvolací soud za přiměřenou újmu částku 1.800.000 Kč, když má za to, že tato částka vystihuje všechny zásadní okolnosti případu a je spravedlivou a slušnou satisfakcí, když je navíc srovnatelná i s výší relutární náhrady, kterou soudy poskytují v obdobných věcech. Obecně výše nemajetkové újmy při zásahu do soukromí osciluje okolo částky 500.000 Kč. V daném případě však odvolací soud přihlédl ke skutečnosti, že k smrti matky nezl. žalobce došlo v důsledku pochybení zdravotnického zařízení při banálním vyšetření a za přiměřenou újmu považuje částku 1.800.000 Kč. Takto přiznána relutární náhrada odpovídá náhradě přiznané v jiných věcech na podobném skutkovém základu. Jedná se například o rozsudek Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 23 C 240/2008, kdy za smrt nezl. dítěte v důsledku opakovaného zaviněného hrubého pochybení lékařů sankcionovaného v trestním řízení byla přiznána matce nemajetková újma ve výši 1.700.000 Kč. K výši takto stanovené relutární náhrady se pak vyjádřil ÚS ve svém nálezu I. ÚS 2844/14.

Pro přiznání vyšší částky pak odvolací soud neshledal podmínky. V tomto směru přihlédl zejména k postoji žalovaného, který se snažil následky zásahu, a to včetně u nezl. žalobce, mimosoudně vypořádat. Současně výše relutární náhrady je v souladu s relutární náhradou, která byla vyplacena otci nezl. žalobce ve výši 1.500.000 Kč, který v důsledku neoprávněného zásahu ztratil nečekaně životní partnerku a matku svého dítěte, se kterou žil v harmonickém manželství, a to v okamžiku, kdy očekávali příchod dalšího dítěte.

Ze všech těchto důvodů odvolací soud rozsudek okresního soudu dle § 219 o. s. ř. v odstavci II. potvrdil, pokud se jedná o odstavec I. výroku, tak ve vztahu k částce 300.000 Kč rozsudek okresního soudu potvrdil, ve vztahu k částce 1.2000.000 Kč pak rozsudek okresního soudu dle § 220 o. s. ř. změnil tak, že žalobu zamítl.

K odvolacím námitkám vedlejšího účastníka na straně žalovaného, že není z rozsudku okresního soudu zřejmé, které okolnosti vedly okresní soud k navýšení nemajetkové újmy a jak tyto okolnosti zohlednil, odvolací soud podotýká, že po rekodifikaci občanského zákoníku již neexistuje základ daný dříve § 444 odst. 3 obč. zák. v částce 240.000 Kč, od kterého se úvahy soudu v minulosti o navýšení nemajetkové újmy odvíjely. Při úvaze o výši relutární náhrady soud postupuje dle § 136 o. s. ř. a výši určí podle své úvahy, přičemž je povinen přihlédnout ke kritériím daných § 2957 odst. 2 o. z., a je povinen vysvětlit, které okolnosti považuje za zásadní při své úvaze o výši relutární náhrady. Byť úvaha soudu musí být podložena skutkovými zjištěními, neznamená to, že by soud měl dojít k výši relutární náhrady za pomoci kupeckých počtů.

O nákladech řízení bylo nově rozhodnuto dle § 224 odst.1, 2 o. s. ř. Protože plnění záviselo na úvaze soudu dle § 136 o. s. ř. a základ nároku nezl. žalobce byl dán, má nezl. žalobce nárok na plnou náhradu nákladů řízení dle § 142 odst. 3 o. s. ř. Náklady řízení nezl. žalobce se sestávají z odměny ustanoveného zástupce, která již byla, byť nepravomocně (usnesení nebylo doručeno všem účastníkům), přiznána usnesením okresního soudu ze dne 6. 1. 2017. Ustanovená zástupkyně nezl. žalobce požadovala a byla jí okresním soudem přiznána odměna za 6 úkonů právní služby, 6 režijních paušálů a 21 % DPH. Jeden úkon v této věci činí dle § 9 odst. 4, § 7 bodu 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb. v platném znění 3.100 Kč a po snížení dle § 12a odst. 1 pak 2.480 Kč. Celkem tedy ustanovené zástupkyni náleží odměna ve výši 20.183 Kč, která se sestává z částky 14.880 Kč (6 x 2.480) + 1.800 Kč (6 x 300) + 3.503 Kč (21 % z 16.680). Tuto odměnu pak přiznal odvolací soud nezl. žalobci na nákladech řízení.

Pokud se jedná o náklady odvolacího řízení, pak i zde byl nezl. žalobce zcela úspěšný a jeho náklady řízení se rovnají odměně ustanovené zástupkyně. Protože o odměně ustanovené zástupkyně nemohlo být dosud okresním soudem rozhodnuto, byl přiznán jenom základ nároku s tím, že o konečné výši bude rozhodnuto v samostatném usnesení (§ 155 odst.1 o. s. ř.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **je dovolání přípustné,** jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Dovolání je možno podat do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu u soudu, který rozhodoval v prvním stupni, k Nejvyššímu soudu ČR v Brně.

V Ostravě dne 19. června 2017

Za správnost vyhotovení:
Monika Herdinová

JUDr. Radmila Baďurová v. r.
předsedkyně senátu